

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL GALAȚI
SECȚIA CONFLICTE DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE
ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 08 Iunie 2017

Completul compus din:

PREȘEDINTE: (...)

Judecător: (...)

Grefier: (...)

Pe rol fiind soluționarea apelului declarat de intimata (...), cu sediul în (...), împotriva sentinței civile nr. (...) pronunțată de (...), în contradictoriu cu intimatul-contestator (...), având ca obiect

La apelul nominal făcut în ședința publică a răspuns pentru intimatul-contestator (...) avocat (...) în baza împuternicirii avocațiale depusă la fila 16 dosar, lipsă fiind apelanta (...).

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier care învederează că este al treilea termen de judecată, iar prin Încheierea din data de 04.05.2017, din oficiu, instanța a considerat necesar a se pune în discuția părților sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 519 și urm. Cod procedură civilă, cu privire la Interpretarea și aplicarea art. 165 din legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice raportat la principiul contributivității, reținut în considerentele deciziilor 5/2010, 19/2011 și 19/2012 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate în recurs în interesul legii, în situația în care veniturile realizate de salariat în perioada anterioară anului 2001 sunt mai mici decât salariile înscrise în carnetul de muncă. Ambele părți din proces au înaintat la dosar un punct de vedere cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum au fost înștiințate prin adresă în acest sens, după care;

Apărătorul intimatului-contestator, cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea interpretării art. 65 din Legea nr. 263/2010, precizează că se opune. Veniturile realizate de contestator au fost suplimentare și superioare celor menționate în carnetul de muncă. Acesta a fost și motivul pentru care s-a formulat contestația. Dacă ar fi fost mai mici nu ar fi fost niciun interes pentru intimat să formuleze contestația.

Prin urmare, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la modul de interpretare vis-a-vis de cuantumul mai mic al acestor venituri apreciază că nu este oportună. Cauza poate fi soluționată și fără a se sesiza ÎCCJ. Contestația fiind formulată de către petent se poate ține sau nu seama de acele luni în care veniturile au fost inferioare celor înscrise în carnetul de muncă, în baza practicii ÎCCJ privind principiul contributivității.

Curtea, rămâne în pronunțare pe sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 519 și urm. Cod procedură civilă.

CURTEA

Având nevoie de timp pentru a delibera;

DISPUNE

Amână pronunțarea în cauză la data de 9 iunie 2017.

Pronunțată în ședință publică azi, 08 iunie 2017.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL GALAȚI
SECȚIA CONFLICTE DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE
ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 09 Iunie 2017

Completul compus din:

PREȘEDINTE (....)

Judecător (....)

Grefier (....)

Pentru astăzi fiind amânată pronunțarea asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

Apelantă: (....), cu sediul (.....).

Intimat: (....), cu domiciliul în (.....), avocat (....).

Obiectul cererii: contestație decizie de pensionare

Stadiul judecătii: apel

Dezbaterile au avut loc în ședința publică de la 08.06.2017 fiind consemnate în încheierea din acea dată care face parte integrantă din prezenta și când, instanța, având nevoie de timp pentru deliberare, a amânat pronunțarea la data de 09.06.2017.

După deliberare,

CURTEA

analizând lucrările dosarului,

I. constată admisibilitatea sesizării, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă, motivat de faptul că:

1. de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 165 din legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice raportat la principiul contributivității, reținut în considerentele deciziilor 5/2010, 19/2011 și 19/2012 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate în recurs în interesul legii, depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât:

Potrivit art. 165 alin. 1,2 și 3 din legea 263/2010, la determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și sporul de vechime.

În deciziile 5/2010, 19/2011 și 19/2012 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, în recurs în interesul legii, s-a reținut că sistemul public de pensii, instituit prin legea 19/2000 și consolidat prin legea 263/2010, are la bază principiul contributivității, iar aplicarea acestui principiu impune luarea în calcul a sporurilor și veniturilor suplimentare utilizate la determinarea punctajelor medii anuale pentru perioadele anterioare Legii nr. 19/2000, în măsura în care acestea au făcut parte din baza de calcul al pensiilor, au fost înregistrate în carnetul de muncă sau rezultă din adeverință, conform legislației în vigoare, și s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

În cauză, în perioada 1973-1991, contestatorul a fost retribuit în regie sau după timp, modalitate de retribuire prevăzută de art. 12 alin. 1 lit. b din legea 57/1974, legea retribuirii după cantitatea și calitatea muncii. În baza acestei forme de retribuire, de-a lungul anilor, salariatul a încasat venituri variabile: în unele luni, venitul realizat a fost superior veniturilor utilizate la determinarea punctajelor medii anuale în baza legii 263/2010, în alte luni (majoritare), aceste venituri au fost inferioare salariilor înscrise în carnetul de muncă. Prin adeverințe, angajatorul a certificat că s-a plătit contribuția de asigurări sociale la venitul realizat. La stabilirea pensiei, (....) a avut în vedere elementele prevăzute

de art. 165 din legea 263/2010: salariile din carnetul de muncă, sporurile cu caracter permanent și sporul de vechime, fără a ține cont de venitul realizat în regim normat de lucru.

Instanța trebuie să analizeze dispozițiile art. 165 din lege și efectele deciziilor pronunțate în recurs în interesul legii în ceea ce privește principiul contributivității și să decidă dacă la stabilirea drepturilor de pensie trebuie să se aibă în vedere:

a) numai dispozițiile art. 165 din legea 263/2010, fără a ține cont că în anumite luni venitul realizat în regim normat de lucru este superior venitului rezultat din aplicarea art. 165 din legea 263/2010;

b) principiul contributivității pentru întreaga perioadă de timp retribuită în regie sau după timp, situație în care în lunile în care s-a contribuit mai puțin punctajul lunar va fi mai mic decât cel stabilit conform art. 165 din legea 263/2010;

c) art. 165 din legea 263/2010 în lunile în care veniturile realizate au fost mai mici decât salariul înscris în carnetul de muncă și principiul contributivității în lunile în care venitul realizat a fost mai mare.

2. problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre, iar problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. În practică, instanța abia acum se confruntă cu adeverințe eliberate de angajator în care se menționează că există perioade în care s-au realizat venituri și mai mari, dar și mai mici decât cele avute în vedere la stabilirea punctajului mediu anual.
3. problema de drept este una dificilă, întrucât instanța este obligată să respecte atât dispozițiile legii, cât și deciziile pronunțate în recurs în interesul legii.

II. expunerea succintă a procesului

Prin contestația înregistrată pe rolul (...) la data de (...) sub nr. (...), contestatorul (...) a chemat în judecată pe intimata (...), solicitând ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună anularea deciziei nr. (...) și obligarea intimatei la recalcularea dreptului de pensie ținând seama de veniturile realizate conform adeverințelor nr. (...) eliberată de (...), nr. (...) eliberată de (...) și nr. (...) eliberată de (...).

În motivarea contestației, contestatorul a arătat că a lucrat în cadrul cooperativei meșteșugărești, în perioadele 01.01.1973-01.11.1991 și 01.11.1991-31.03.2000, în funcția de croitor, respectiv responsabil unitate la (...) și (...). Contestatorul a obținut adeverințele în care sunt menționate veniturile realizate și s-a adresat intimatei în vederea recalculării pensiei în funcție de aceste venituri. Prin Decizia nr. (...), (...) i-a respins cererea.

În drept, s-au invocat dispozițiile art. 149 din Legea nr. 263/2010, Legea nr.14/1966, Decret - Lege nr.66/1990, Legea nr.1/2005.

Intimata (...) a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată. A arătat că decizia nr. (...) a fost emisă conform dispozițiilor Legii nr. 263/2010. Cu privire la adeverința nr.(...) unitatea angajatoare trebuia să certifice salariul tarifar de încadrare și nicidecum „retribuția tarifară pentru timpul efectiv lucrat în regim normat de lucru.” Referitor la diferența dintre salariile de încadrare (care au fost deja valorificate la determinarea drepturilor de pensie ale reclamantului) și sumele înscrise în coloana nr.3 din adeverința nr. (...) eliberată de (...) (retribuția tarifară pentru timpul efectiv lucrat în regim normat de lucru) s-a precizat că din adeverință nu rezultă sub nici o formă ce reprezintă aceste diferențe.

În drept, a invocat art. 164 din legea 263/2010 și HG 257/2011.

Prin sentința civilă nr. (...) (...) a admis în parte contestația formulată de contestatorul (...), în contradictoriu cu intimata (...), a anulat în parte Decizia nr. (...) emisă de (...) și a obligat-o pe intimata (...) să emită decizie prin care să stabilească drepturile de pensie pentru contestatorul (...) prin luarea în calcul a retribuiției tarifare pentru timpul efectiv lucrat în regim normat de lucru, conform adeverinței nr. (...) emisă de (...).

Instanța a reținut următoarele:

Potrivit art. 165 din Legea nr. 263/2010 „(1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel: a) salariile brute, până la

data de 1 iulie 1977; b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991; c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991; (2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.”

Referitor la adeverința nr.(...) emisă de (...), Tribunalul a reținut că prin aceasta se certifică faptul că în perioada 1.01.1973-1.11.1991 contestatorul (...) a beneficiat de retribuție tarifară pentru timpul lucrat în regim normat de lucru. În adeverință s-a consemnat că s-a reținut pensie suplimentară și impozitul pe salariu.

Tribunalul a reținut că retribuția tarifară pentru timpul efectiv lucrat în regim normat de lucru constituia o formă de retribuire în acord. Prin dispozițiile art.165 alin.2 din Legea nr.263/2010 nu sunt înlăturate de la determinarea punctajelor anuale acele venituri suplimentare realizate în acord global sau sporul în acord având în vedere atât caracterul permanent al acestora cât și faptul că au intrat în baza de calcul a contribuției asigurărilor sociale.

Aceeași interpretare este impusă și de dispozițiile art.96 alin.2 din Legea nr.263/2010 conform cărora punctajul lunar se calculează prin raportarea câștigului salarial brut/solda brută sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă.

Întrucât conform art.1 din Decretul 389/1972 angajatorii au fost obligați să verse la bugetul asigurărilor sociale de stat o contribuție de 15 % asupra câștigului brut realizat de personalul lor salariat indiferent de forma în care s-au realizat aceste venituri, tribunalul a considerat că în această situație nu sunt aplicabile mențiunile de la punctul VI din anexa 15 la HG nr.257/2011 potrivit cărora formele de retribuire în acord nu sunt luate în calcul la stabilirea punctajului mediu anual întrucât nu au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare datei de 1.04.2001.

Prin adeverința nr. (...) emisă de (...) s-a comunicat referitor la adeverința nr. (...) că pentru perioada 1973-1991 s-a reținut și virat contribuția de asigurări sociale către stat. Chiar dacă această adeverință este emisă ulterior deciziei contestate în cauză, la dosar exista și adeverința nr. (...) emisă de (...) prin care se confirma că pentru toate perioadele lucrate s-a virat și calculat CAS și pensie suplimentară.

Având în vedere că veniturile obținute de contestator menționate în adeverința nr. (...) reprezentând retribuție tarifară pentru timpul efectiv lucrat în regim normat de lucru s-au avut în vedere când s-a calculat și s-a plătit contribuția de asigurări sociale, tribunalul a constatat că acestea trebuie luate în calcul la stabilirea drepturilor de pensie, în caz contrar încălcându-se principiul contributivității reglementat de art.2 lit c. din Legea 263/2010.

S-a reținut și că Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat decizia nr.19/17.11.2011, publicată în MO nr. 824/22.11.2011, prin care a soluționat recursul în interesul legii stabilind că formele de retribuire în acord global prevăzute de art.12 alin.1 lit.a din Legea retribuirii după cantitatea și calitatea muncii nr.57/1974 vor fi luate în calcul la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public dacă au fost incluse în salariul brut și pentru aceasta s-a plătit contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii.

Prin considerentele deciziei nr. 19/17.10.2011, pronunțată de Secțiunile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție într-un recurs în interesul legii vizând aplicarea art. 164 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000, s-a stabilit că “neluarea în considerare a unor sume care au constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale echivalează cu o încălcare a principiului contributivității, având drept finalitate nerealizarea scopului avut în vedere de legiuitor (drepturi de pensie calculate conform contribuției de asigurări sociale) și crearea unei discriminări între persoanele care au realizat stagii de cotizare anterior și ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000.

Această decizie a stabilit că la recalcularea pensiilor trebuie avute în vedere formele de retribuire în acord global, indiferent de legea pensiei aplicabilă, astfel că nu se poate considera că decizia ÎCCJ ar privi doar drepturile de pensie stabilite conform Legii nr.19/2000.

Conform art.521 alin.3 cod procedura civilă, dezlegarea dată problemelor de drept judecate de către Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul recursului în interesul legii este obligatorie pentru instanțe de la data publicării în Monitorul Oficial.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

1. Apelant: (...) a susținut că veniturile înscrise într-o adeverință pot fi valorificate indiferent dacă sunt mai mici sau mai mari decât salariile înscrise în carnetul de muncă, cu condiția ca sporurile să fi avut un caracter permanent și să se facă dovada reținerii și virării contribuției de asigurări sociale.

2. Intimat: Prin apărător, intimatul a arătat că trebuie să se valorifice doar veniturile suplimentare, conform principiului contributivității.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. norma de drept internă ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție,

- Art. 165 din legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice:

(1) La determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, astfel:

- a) salariile brute, până la data de 1 iulie 1977;
- b) salariile nete, de la data de 1 iulie 1977 până la data de 1 ianuarie 1991;
- c) salariile brute, de la data de 1 ianuarie 1991.

(2) La determinarea punctajelor lunare, pe lângă salariile prevăzute la alin. (1) se au în vedere și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă sau sunt dovedite cu adeverințe eliberate de unități, conform legislației în vigoare.

(3) Sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare este următorul:

- a) perioada 1 martie 1970 - 1 septembrie 1983:
 - 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5 - 10 ani;
 - 5% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10 - 15 ani;
 - 7% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15 - 20 ani;
 - 10% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani;
- b) perioada 1 septembrie 1983 - 1 aprilie 1992:
 - 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 3 - 5 ani;
 - 6% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5 - 10 ani;
 - 9% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10 - 15 ani;
 - 12% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15 - 20 ani;
 - 15% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani.

2. alte norme de drept interne relevante:

- Anexa 15 la HG 257/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice

Nu sunt luate în calcul la stabilirea punctajului mediu anual întrucât nu au făcut parte din bază de calcul a pensiilor, conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001:

- formele de retribuire în acord sau cu bucata, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale;

3. jurisprudența propriei instanțe:

Problema de drept fiind nouă, nu s-a conturat o practică judiciară la nivelul instanței.

4. jurisprudența națională relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei

- DECIZIA Nr. 19 din 17 octombrie 2011 ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE-COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Admite recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În interpretarea dispozițiilor art. 2 lit. e), art. 78 și art. 164 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, stabilește că:

Formele de retribuire obținute în acord global, prevăzute de art. 12 alin. 1 lit. a) din Legea retribuirii după cantitatea și calitatea muncii nr. 57/1974, vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public, dacă au fost incluse în salariul brut și, pentru acestea, s-a plătit contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii.

Obligatorie, potrivit art. 330⁷ alin. 4 din Codul de procedură civilă.

„neluarea în considerare a unor sume care au constituit baza de calcul al contribuției de asigurări sociale echivalează cu o încălcare a principiului contributivității, având drept finalitate nerealizarea scopului avut în vedere de legiuitor (drepturi de pensie calculate conform contribuției de asigurări sociale) și crearea unei discriminări între persoanele care au realizat stagii de cotizare anterior și ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 19/2000, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 fiind emisă în considerarea atingerii scopului fundamental al înlăturării inechităților dintre persoanele pensionate sub imperiul Legii nr. 3/1977, în raport cu cele pensionate sub imperiul legii noi, Legea nr. 19/2000, în ceea ce privește cuantumul acestor drepturi.

Astfel, în condițiile în care se constată de către instanțele investite cu cereri de recalculare a pensiilor că pentru sumele salariale, reprezentând venituri suplimentare pentru munca în acord, angajatorul a plătit contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii, că aceste drepturi salariale suplimentare au fost incluse în salariul de bază brut, că bugetul asigurărilor sociale a fost alimentat cu contribuția de asigurări sociale plătită de către angajator, aferentă veniturilor salariale suplimentare obținute de către salariați, este firesc ca o parte din această contribuție să revină foștilor salariați, în prezent pensionați, și să fie avută în vedere la recalcularea drepturilor de pensie, conform Legii nr. 19/2000 și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005.”

- DECIZIA Nr. 19 din 10 decembrie 2012 ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE-COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Admite recursurile în interesul legii declarate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Colegiul de conducere al Curții de Apel Craiova și stabilește că:

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 2 lit. e) și art. 164 alin. (2) și (3) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și pct. V din anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, sporurile și alte venituri suplimentare realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 vor fi luate în considerare la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public dacă au fost incluse în baza de calcul conform legislației anterioare, sunt înregistrate în carnetul de muncă sau în adeverințele eliberate de unități, conform legislației în vigoare, și pentru acestea s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

Obligatorie, potrivit art. 330⁷ alin. 4 din Codul de procedură civilă.

„... aplicarea principiului contributivității impune luarea în calcul a sporurilor și veniturilor suplimentare utilizate la determinarea punctajelor medii anuale pentru perioade anterioare Legii nr. 19/2000, în măsura în care acestea au făcut parte din baza de calcul al pensiilor, au fost înregistrate în carnetul de muncă sau rezultă din adeverință, conform legislației în vigoare, și s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

Principalul element obiectiv apt să conducă la o justă și legală stabilire și reactualizare a pensiilor provenind din fostul sistem de asigurări sociale de stat îl reprezintă contribuțiile de asigurări sociale plătite, astfel că la stabilirea și reactualizarea drepturilor de pensie trebuie luate în calcul toate sporurile și alte venituri de natură salarială pentru care angajatorul/angajatul a plătit contribuția pentru asigurările sociale de stat.”

- DECIZIA Nr. 5 din 20 septembrie 2010 ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE-COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În interpretarea dispozițiilor art. 2 lit. e), art. 78 și art. 164 alin. (1) și (2) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și ale art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, stabilesc că:

Sumele plătite pentru munca prestată de foștii salariați în regim de lucru prelungit, în condițiile art. 1 și 2 din Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1.546/1952, se au în vedere la stabilirea și recalcularea pensiilor din sistemul public.

Obligatorie, potrivit art. 329 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

„potrivit principiului contributivității, stabilit prin art. 2 lit. e) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.”

5. punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate

Potrivit art. 1 alin. 5 din Constituție, respectarea legilor este obligatorie.

Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice prevede în art. 165 elementele care se iau în calcul la determinarea punctajelor lunare, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv: salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, sporurile cu caracter permanent și sporul de vechime. În anexa 15 la HG 257/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice se menționează expres că formele de retribuire în acord sau cu bucată, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale nu sunt luate în calcul la stabilirea punctajului mediu anual, întrucât nu au făcut parte din baza de calcul a pensiilor, conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001.

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, așa cum rezultă din deciziile 5/2010, 19/2011 și 19/2012 pronunțate în recurs în interesul legii, este în sensul stabilirii drepturilor de pensie pe baza principiului contributivității, consacrat expres prin legea 19/2000 și menținut prin legea 263/2010. Deciziile Înaltei Curți sunt, de asemenea obligatorii pentru instanțe, conform art. 517 alin. 4 cod de procedură civilă, respectiv art. 330⁷ alin. 4 din vechiul cod de procedură civilă. Pornind de la premisa că veniturile realizate sunt mai mari decât cele stabilite potrivit art. 164 din legea 19/2000, dispoziție identică cu cea a art. 165 din legea 263/2010, s-a reținut că aplicarea principiului contributivității impune luarea în calcul a sporurilor și veniturilor suplimentare utilizate la determinarea punctajelor medii anuale pentru perioadele anterioare Legii nr. 19/2000, în măsura în care acestea au făcut parte din baza de calcul a pensiilor, au fost înregistrate în carnetul de muncă sau rezultă din adeverințe, conform legislației în vigoare, și s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

Întrucât anumite categorii de salariați au fost retribuiți pe toată durata derulării raporturilor de muncă în baza unor forme de retribuire care permiteau majorarea sau diminuarea retribuiției în funcție de anumiți indicatori cantitativi, în practică se constată că salariații nu au realizat întotdeauna venituri mai mari decât venitul ce se ia în calcul la stabilirea punctajului lunar, conform legislației pensiilor.

Punctul de vedere al instanței este în sensul că stabilirea punctajului lunar trebuie să se facă consecvent, în baza aceluiași temei juridic, pe toată perioada în care salariatul a beneficiat de aceeași formă de retribuire.

Instanța apreciază că nu este admisibil să se realizeze o combinare a art. 165 din legea 263/2010 cu principiul contributivității, exclusiv în interesul beneficiarului pensiei, astfel încât în lunile în care venitul realizat, la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale, este mai mare decât salariul înscris în carnetul de muncă la care se adaugă sporurile, să se țină seama de venitul realizat în regie/acord, iar în lunile în care venitul este mai mic, deci s-a contribuit mai puțin, să se ia în calcul venitul din carnetul de muncă.

În opinia instanței, tocmai pentru a înlătura aceste diferențe de retribuire de la o lună la alta, prin art. 165 din legea 263/2010, legiuitorul a prevăzut un beneficiu în favoarea asiguraților, în sensul că la stabilirea pensiei se ia în calcul salariul înscris în carnetul de muncă, chiar dacă e mai mare decât cel realizat în concret, la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale.

Dacă pensionarul solicită ca la stabilirea pensiei sale să se țină cont de principiul contributivității, înseamnă că a renunțat la beneficiul legii și, la cererea pensionarului, cu asumarea tuturor consecințelor, punctajul se stabilește în funcție de venitul realizat în fiecare lună, la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale, venit care poate fi mai mare sau mai mic în raport cu cel înscris în carnetul de muncă.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Interpretarea și aplicarea art. 165 din legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice raportat la principiul contributivității, reținut în considerentele deciziilor 5/2010, 19/2011 și 19/2012 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate în recurs în interesul legii, în situația în care veniturile realizate de salariat în perioada anterioară anului 2001 sunt mai mici decât salariile înscrise în carnetul de muncă.

Dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 09 iunie 2017.

Președinte,
(....)

Judecător,
(....)

Grefier,
(....)

Redactat: (....)

Tehnoredactat: (....) 2 ex/19.06.2017